

**PARTNERSÉGI TÁJÉKOZTATÓ
TARJÁN TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE
ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELETÉNEK 2022 ÉVI
MEGALKOTÁSÁRÓL**

Tisztelt Partnereink! Tisztelt Tarjáni Lakosok!

Tájékoztatni szeretnénk Önöket önkormányzati elhatározással és közösségi részvétel lehetőségével készülő alábbi dokumentumokról: **Településképi Arculati Kézikönyv és Településképi Rendelet.**

Ezek részben mintakönyvként, részben követelményeket leíró helyi jogszabályként meghatározói lesznek az elfogadásukat követően az építkezéseknek és a területek használatának, összességében az épített és természeti környezetünk alakulásának.

Jelen tájékoztatót megelőzte a községi honlapon októberben megjelenő felhívás, mely a dokumentumok kidolgozásában való részvételre hívta fel az Önök figyelmét.

Még most sincsen későn azok számára, akik igazán érdeklődnek lakhelyüket, vagy munkahelyüket adó környezetük fejlesztési és védelmi kérdései iránt. Kérjük kísérik figyelemmel a honlapon időnként e témában megjelenő további tájékoztatókat, véleményezési dokumentációkat. Elektronikus, vagy postai úton írásban, képekben mondhatják el véleményüket, észrevételeiket, javaslataikat, esetleg kritikájukat a jelenleg kialakult községi környezeti állapotokról, a kidolgozás alatt álló dokumentumokról.

Erre mindaddig lehetőségük van, míg azok Tarján Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadásra nem kerülnek.

A TELEPÜLÉSKÉP VÉDELMÉRŐL SZÓLÓ 2016. ÉVI LXXIV. TÖRVÉNY

Célja, hogy Tarján közössége

- maga döntse el, hogy milyen települési környezetben szeretne élni,
- maga határozza meg, hogy miként őrzi építészeti és természeti kultúráját,
- maga fogalmazza meg, hogyan fejlessze hatékonyan környezetét.

Mindez jelentős önállóságra, és felelősségteljes döntésekre ad lehetőséget, olyanokra is amelyeket a jövő nemzedéke számon kérhet.

Célja, hogy Tarján Község

- településképeinek védelme és alakítása társadalmi konszenzusra alapozódjon
- helyi rendeletében megállapításra kerüljenek a védelmi elemek (területi védelem és egyedi védelem formájában)
- helyi rendeletében fogalmazódjanak meg azok a településképi követelmények, melyek alkalmazásával elérhető a megkívánt környezet alakulása.

Tarján Község hatályban lévő fejlesztési dokumentumai, településrendezési eszközei, azok átalakulásának időszerűsége

települési önkormányzat

településfejlesztési
koncepció
(TFK)

településrendezési
eszközök
(TSZT + HÉSZ)

településképi arculati
kézikönyv és
településképi rendelet
(TAK és TkR)

Az építési törvény 60. §-a kimondja hatályban maradhatnak és módosítás alá vonhatók 2023. december 31-ig a település**fejlesztés** és a település**rendezés** alábbi eszközei :

- **Településfejlesztési koncepció** (TFK)
- **Településszerkezeti terv** (TSZT)
- **Helyi építési szabályzat** és szabályozási terv (HÉSZ + SZT)

A törvény 2017. Január 1-től a településfejlesztési és településrendezési eszközök mellé új elemeket vezetett be:

- **Településképi arculati kézikönyv** (TAK)
- **Településképi rendelet** (TkR)

A törvény azt is kimondja, hogy azon települések, amelyek nem rendelkeznek „új településrendezési eszközökkel”, - ilyen Tarján Község esete is - azoknak 2024. január 1-ig el kell készíteniük az „új rendszerű” településtervet. Ezeknek a terveknek a településképi arculati kézikönyvre kell épülniük majd, illetve összhangba kell hozni azt az új tervvel.

2021. július 16-tól egyszerűsödhet a településtervezés - „egy település egy terv” elvnek megfelelően, ennek megvalósulásával az egymásra épülő dokumentumok az alábbiak lesznek:

Településképi arculati kézikönyv + Településképi rendelet + Településterv
(településfejlesztési terv és településrendezési terv)

A településkép védelméről szóló törvényben bevezetett új elemek, önkormányzati felhatalmazások

➤ **Településképi Arculati Kézikönyv (TAK)**

- Szemléletformáló célt szolgál, melyet Tarján Önkormányzat határozattal fog elfogadni.
- Széleskörű társadalmi bevonással készül.
- Feltárja és bemutatja a településen belül jól elkülönülő egyes településrészek arculati jellemzőit és értékeit.
- Javaslatot tesz a településképhez illeszkedő építészeti elemek alkalmazására.
- A településképi rendelet megalapozását szolgálja

➤ **Településképi rendelet (TkR)**

- Tarján teljes közigazgatási területére készül, s a településképvédelem összes eleme egy önkormányzati rendeletbe fog kerülni a reklám hordozókra egyéb műszaki berendezésekre vonatkozó településképi követelményekkel együtt.

A kézikönyv és a rendelet készítése, egyeztetése, elfogadása

1. **Előkészítés:**

- ✓ Partnerségi egyeztetés szabályainak meghatározása (rendeletre áll).
- ✓ Települési főépítész megbízása (megtörtént).

2. A partnerek előzetes tájékoztatása (folyamatban).

3. Adatszolgáltatási kérelem egyes államigazgatási szervektől (megtörtént).

4. A partnerek előzetes javaslatainak, ill. az államigazgatási szervek által szolgáltatott adatok figyelembevételével a Településképi Arculati **Kézikönyv** és településképi **rendelet-tervezet** kidolgozása

5. Véleményeztetése a partnerekkel és a megjelölt államigazgatási szervekkel (igények, vélemények értékelése)

6. A beérkezett vélemények ismertetése a képviselő-testülettel – a támogatható javaslatok beépítése.

7. Elfogadás - A képviselő-testület elfogadja a Településképi Arculati Kézikönyvet (a normatív **határozat** mellékleteként) és megalkotja a településképi **rendeletet**.

8. Következmény a HÉSZ módosítása a településképi rendelettel összefüggésben

9. Az elfogadott Településképi Arculati Kézikönyv és településképi rendelet közzététele

10. Az önkormányzat honlapján nyilvános értékelő felületet működtetése, melyre beérkező vélemények legalább évente egy alkalommal kiértékelésre kerülnek, szükség esetén módosítást indukálnak.

11. Az elfogadott TAK és A településképi rendelet megküldése a Lechner Tudásközpontnak

A TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATKÉZIKÖNYV LÉTREHOZÁSÁNAK CÉLJA ÉS FELADATA

- A települések sajátos, egyedi jellegét, különösen pedig védendő értékeit hivatott bemutatni.
- Az önkéntes jogkövetés intézményét hivatott erősíteni.
- A kézikönyv nem a szakembereknek készül, de azok számára is ad információkat, elsősorban a lakosság és a döntéshozók tájékoztatását segíti.
- A jogszabályok útvesztője helyett röviden, lényegre törően és a többség számára érthetően kívánja bemutatni a helyi közösséggel egyetértésben a környezetalakítással kapcsolatos elvárásokat.
- Ismerteti a településképi jellemzőket, lehatárolja a településképet meghatározó egymástól eltérő karakterű településrészeket.
- Javaslatokat ad a településkép minőségi formálására vonatkozó, a településképhez illeszkedő elemekre.
- Irányt mutat az építetőknek, valamint a környezetalakítást befolyásoló tervezőknek.

- Felhívja a figyelmet környezetformálás helytelen megoldásaira, esetleges hibáira.
- Javaslatokat ad a helyi védelem formáira, eseteire
- Alapot képez a településképi rendelet megalkotásához

A településképi arculati kézikönyvben ismertettek nem kötelező érvényűek, de súllyal rendelkező közösségi kontrollal rendelkező elvárások.

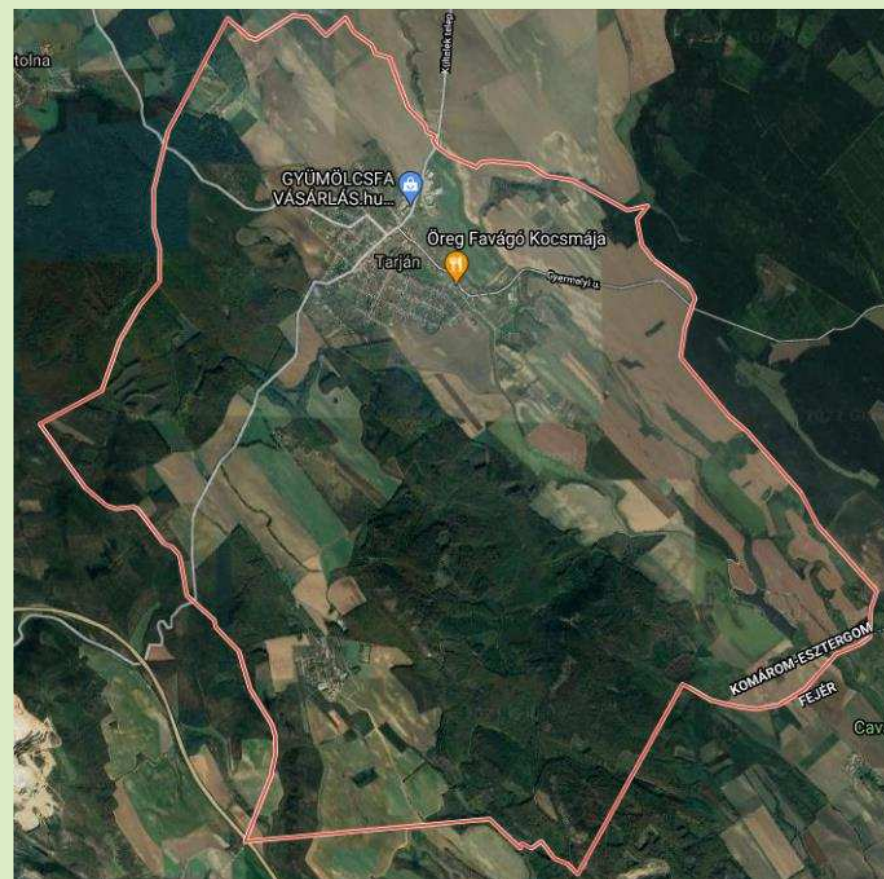

Azért van szükség a településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolására a településképi, arculati jellemzők és településkarakter bemutatására, mivel ezekhez lesznek majd rendelhetőek a településképi követelmények a településképi rendelet megalkotásakor.

A **lehatárolás szempontjai** az alábbiak lehetnek:

- Hagyományos telekszerkezet és utcakép, a múlt védelemre érett elemeinek figyelembe vétele.
- Az értéket jelentő természeti adottságok és a művi környezet egyensúlyának keresése.
- Eltérő és karakteres utcahálózat, új mintaértékű beépítések kialakult állapota.
- A mintát adó „jelen” a jövő öröksége lesz.
- Változatos domborzat, eltérő utcaszélességek, utcaképek
- Helyi gazdaság, a gazdálkodás sajátos használatú területei.
- Közösségi építmények és közösségi terek jellemző formái.
- A hagyományos szőlős kertek használati formái.
- Átalakuló gazdasági és közlekedésfejlesztési területek.
- A tájszerkezet meghatározó elemei, a rekreációs célú területek esetei.

Tarján közigazgatási területét felölelő Google légfelvétel

A TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV FELÉPÍTÉSE AZ ALÁBBI LESZ

- 1. **Bevezető**, polgármesteri köszöntő
- 2. A **település bemutatása**, általános településkép, településkarakter, társadalmi, gazdasági jellemzők ismertetésével
- 3. **Örökségünk** címszó alatt a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek bemutatása, azok által meghatározott **településképi jellemzők** ismertetése
- 4. Településképi szempontból **meghatározó, eltérő karakterű területek** lehatárolása, s azok arcuati jellemzőinek és karakterjegyeinek bemutatása
- 5. A településkép minőségi formálására vonatkozó **ajánlások** megfogalmazása, az építészeti formálásra, az utcák, terek, közparkok alakítására helyi sajátosságokat hordozó útmutató kidolgozása
- 6. **Jó példák bemutatása**: épületek, építészeti részletek, kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása,
- 7. Jó példák bemutatása: sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

A TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET AZ ALÁBBI FŐ ELEMKBŐL ÉPÜL FEL

- **Helyi védelem meghatározása** *(mely értékvizsgálatra kell, hogy alapozódjon)*
- **Településképi követelmények** *(hatályos HÉSZ-ben szereplő elemekből is eredhet)*
 - Területi építészeti követelmények, területi lehatárolással, (a követelmények keretét határoznak meg a helyi építési szabályzat, a közterület-alakítási terv számára. Kiterjedhet: beépítési módra, jellemző szintszámra, kerti építmények, műtárgyak, kerítésalakítás általános meghatározására)
 - Egyedi építészeti követelmények *(anyaghasználat, tömegformálás, homlokzatalakítás*
 - Reklámhordozókra és egyéb műszaki berendezésekre vonatkozó követelmények
- **Településkép-érvényesítés eszközei** *(főépítész-igényű)*
 - Településkép-védelmi tájékoztatás és szakmai konzultáció *(jegyzőkönyv igény)*
 - Településképi véleményezési eljárás *(határozattal zárul)*
 - Településképi bejelentési eljárás *(jegyzőkönyv igény)*
 - Településképi kötelezés *(figyelmeztetés, majd szankcionálás)*

A TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV ÉS A TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET VISZONYA

- Első lépésben a kézikönyvet kell elkészíteni, kidolgozni.
- Második lépésben a településképi rendeletet kell kidolgozni.
- A TAK határozati szinten javaslatokat a Tkr kötelezettségeket fogalmaz meg a településképet befolyásoló változásokhoz, a településen belüli lakó- és munkahelyek, a gazdálkodás területeinek formálásához
- Véleményezésük és elfogadásuk történhet együttesen, de elsőként a kézikönyvet kell véleményezni és elfogadni.

Tarján faluképe alakulásának nyomon követésére, korrigálására, vagy tervezett szabályok menti alakítására van szükség és lehetőség?

Milyen az elfogadható beavatkozási igény?

Közösségi ügy-e faluképi megjelenés?

A szabad tömegformálás hol engedhető meg? Mely utcák, területrészek őrzik a múlt értékeit? Létezik-e „tarjáni karakter”? Az öko-tudatos építés, a klímaváltozás milyen szempontok érvényesülését kívánja meg? A házak előtti közterületi zöldfelületek alakítása közösségi, vagy egyéni döntésű?

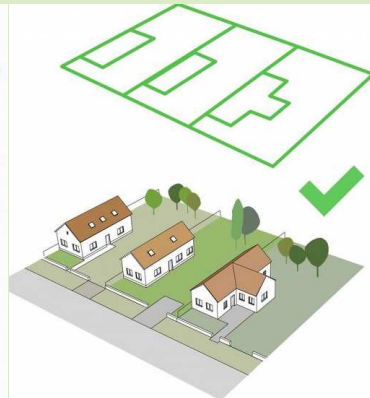
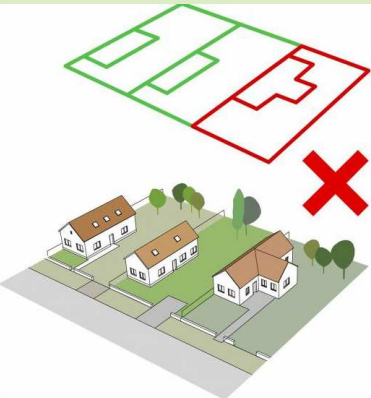
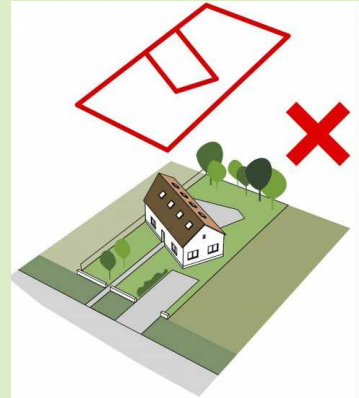
Új lakóházak változatos építészeti formálással.

A településkép minőségi formálására vonatkozó **ajánlások, építészeti útmutató**, utcák, terek, közparkok, közkertek kialakítására, tetőformák, épületmagasságok, kapuk, kerítések építésére

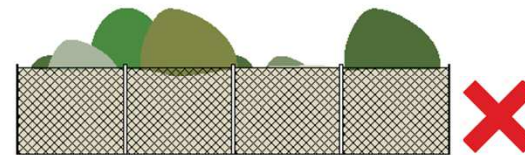
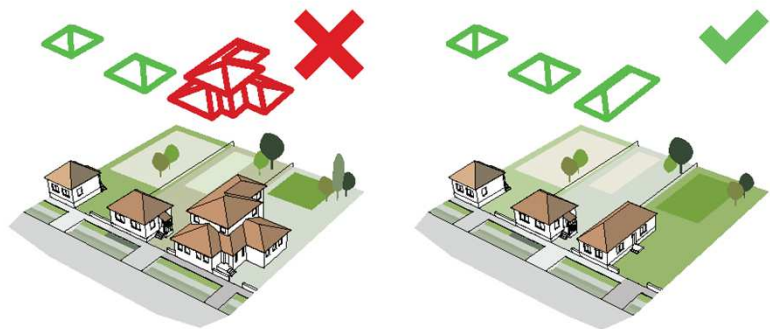
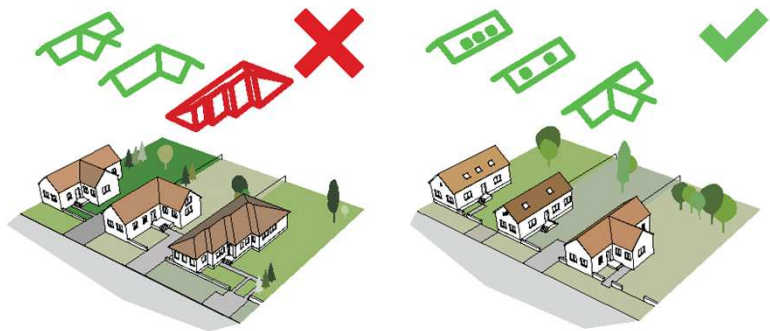
Utcaképi illeszkedés

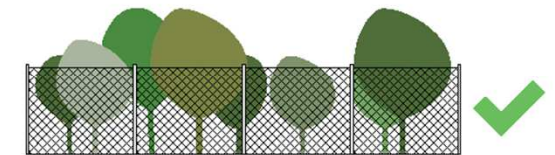
Az épület elhelyezése a lakótelken

A településkép minőségi formálására vonatkozó **ajánlások** építészeti útmutató, tetőformálás, épületek színezése, kerítések képzése,

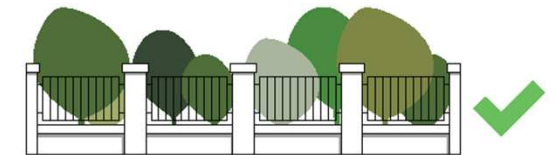
Áttört kerítések nádszövettel való zárása nem megfelelő.

Teljesen áttört, drótfonatos kerítés.

A falszerű áttörés mentes kerítések nem elfogadhatóak.

Oszlopos kerítés 1/3-ad lábazat és 2/3-ad áttört résszel.

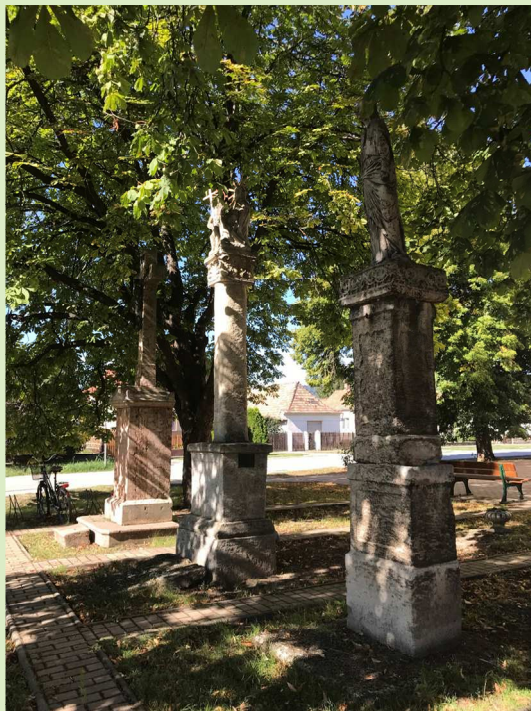
Hogyan is alakuljon Tarján arculata?

Karakter nélküli emeletes intézményi épületek?

Földszintes utcakép?

Tarján néhány képen

Tarján 2021
közterületek utcák,
terek, közparkok,
közkertek

Várjuk javaslataikat, észrevételeiket!

- A fentiekkel kapcsolatos véleményüket, észrevételeiket, kérdéseiket írásos formában juttassák el a megadott e-mail címre, vagy adják be a Polgármesteri Hivatalba.
- Szívesen fogadunk fényképeket értékesnek ítélt korai és új építészeti részletekről, terekről, utcákról, egyedi/kortárs/követendő épületekről. Kérjük a beküldött fotók esetében írják meg, hogy hol található a fényképezett objektum, tarján melyik utcájában, melyik részén.
- A képek leadhatók a Polgármesteri Hivatalban, vagy megküldhető a jegyzői e-mail címre.

Cím: 2831 Tarján, Rákóczi Ferenc út 39.

E-mail: jegyzo@tarjan.hu

KÖSZÖNJÜK MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

